p>

NORAKSTS
Lieta Nr.A420144416
(A 01444-16/20)

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
RĪGAS TIESU NAMS

S P R I E D U
LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Rīgā 2016.gada 5.maijā

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese M.Romanova,
tiesnese A.Juškeviča,
tiesnese L.Biksiniece-Martinova,

ar tulci Valdu Jēkabsoni – Valteri,

piedaloties pieteicējai /pers. A/, pieteicējas juridiskās palīdzības sniedzējam zvērinātam advokātam Vilmāram Endzelim un atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes pilnvarotajai pārstāvei /pers. B/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc /pers. A/ pieteikuma par labvēlīga administratīvā akta izdošanu par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu viņai un viņas nepilngadīgajai meitai /pers. C/.

Aprakstošā daļa

[1] Valsts robežsardzes Rīgas pārvaldē 2015.gada 8.septembrī saņemts pieteicējas Kongo Demokrātiskās Republikas (turpmāk – Kongo DR) pilsones /pers. A/ iesniegums par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu Latvijas Republikā. Savā iesniegumā pieteicēja lūdz piešķirt patvērumu arī savai nepilngadīgajai meitai /pers. C/. Iesniegumā norādīts, ka pieteicēja lūdz patvērumu sakarā ar to, ka baidās no Kongo DR prezidenta, kas pieteicēju izseko tāpat kā citus opozicionārus, pieteicējas vīrs ir cilvēktiesību aktīvists, sociālā situācija Kongo DR ir ļoti slikta, iedzīvotāji cieš no bada un bezdarba.

[2] Ar Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (turpmāk – pārvalde) Patvēruma lietu nodaļas 2016.gada 14.janvāra lēmumu Nr.24/BD-1604-1605/12 (turpmāk – pārsūdzētais lēmums) pieteicējai atteikts piešķirt bēgļa un alternatīvo statusu Latvijas Republikā. Pārsūdzētais lēmums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[2.1] Pieteicējas paskaidrojumos norādītais nav pamatots ar dokumentiem vai citiem pierādījumiem, pieteicējas sniegtie paskaidrojumi attiecībā uz vispārējo situāciju Kongo DR kopumā ir ticami, tomēr lietas individuālo apstākļu izklāsts satur virkni pretrunu. Neskatoties uz pieteicējas un viņas vīra bailēm no vajāšanas vīra politisko uzskatu un darbību dēļ, viņš joprojām atrodas Kongo DR. Pieteicējas apgalvojums par to, ka vīrs un bērni dzīvo pie vīramātes un tādēļ viņi varas iestādēm nav sasniedzami, ir maz ticams, jo Nacionālās drošības aģentūras ir izsekojušas un arestējušas aktīvistus, kas bijuši iesaistīti 2015.gada janvāra protestu organizēšanā. No valsts pieteicēja nav izceļojusi uzreiz pēc janvāra notikumiem, bet uzturējusies līdz jūlijam, šajā periodā viņa nokārtoja sev un savai meitai pases. Pieteicēja netraucēti ir izceļojusi no valsts 2015.gada 14.jūlijā un 29.jūlijā atgriezusies atpakaļ, turklāt par izceļošanu nav informējusi pārvaldi. Pieteicēja nav norādījusi uz problēmām pases ieguvē vai pie izceļošanas un ieceļošanas valstī.

[2.2] Lai gan Kinšasā, Kongo DR pastāv zināma nestabilitāte saistībā ar sarežģīto ekonomisko situāciju un gaidāmajām prezidenta vēlēšanām, nav pamata uzskatīt, ka šajā valsts reģionā norisinātos starptautisks vai iekšējs bruņots konflikts, kas radītu smagus un individuālus draudus civiliedzīvotāju dzīvībai un veselībai plaši izplatītas vardarbības dēļ.

[2.3] Pārvalde izprot pieteicējas norādīto sociāli ekonomisko un veselības aspektu (valstī ir ļoti slikta sociālā situācija, ir bads, nav darba, ir grūti uzturēt ģimeni, pieteicējai ir veselības problēmas) nopietnību, tomēr norāda, ka Patvēruma likums neparedz starptautiskās aizsardzības piešķiršanu iepriekšminēto iemeslu dēļ.

[3] Nepiekrītot pārsūdzētajam lēmumam, pieteicēja 2016.gada 26.janvārī vērsās ar pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā. 2016.gada 1.martā un 12.aprīlī Administratīvajā rajona tiesā saņemti pieteikuma papildinājumi. Pieteikums un pieteikuma papildinājumi pamatoti ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[3.1] Pārvaldes arguments, ka pieteicēja netiek vajāta un apdraudēta, nav pamatots, jo ir pretējs faktiskajiem apstākļiem par patieso draudu līmeni pieteicējai viņas valstī. Šie apstākļi nav pretrunā ar pieteicējas sākotnēji sniegto informāciju, tomēr pārvalde to nav noskaidrojusi un izvērtējusi.

[3.2] Pārvalde nepamatoti secināja, ka pieteicējas sniegtajās ziņās ir pretrunas.

[3.3] Pieteicēja izceļoja no Kongo DR tikai 2015.gada 10.augustā pirmo un vienīgo reizi. Pieteicēja neko nav minējusi par pārējiem ceļojumiem, jo to datumi ir bijuši izsniegtajā vīzā un tos patvaļīgi salikuši viltotās vīzas izgatavotāji. Pieteicēja nebija informēta, ka vīza ir viltota, līdz brīdim, kad par to viņai paziņoja Latvijas robežas dienests.

[3.4] Pieteicējas un viņas vīra vajāšanas iemesls ir pieteicējas vīra darbošanās organizācijā „To balss, kuriem balss nav", kas ir politiskās un cilvēktiesību organizācijas *CE.PRO.D.H.E.C-CONGO* sastāvdaļa. Pieteicējas vīra amats šajā organizācijā ir Izmeklēšanas biroja atašejs (darbinieks) un viņam ir izsniegta dienesta karte.

[3.5] Pārvalde ir ignorējusi faktu par 2015.gada janvāra manifestāciju un tās sekām, turpmākajām aktīvistu vajāšanām un noslepkavošanu.

[3.6] Izceļot uzreiz pēc 2015.gada janvāra manifestācijām nav bijis iespējams, jo tam vajadzēja sagādāt līdzekļus, tādēļ arī pieteicējas ģimene vienojās, ka no valsts izceļos vispirms neaizsargātākie, tas ir, pieteicēja ar bērnu, kuru baroja ar krūti, bet pēc tam pieteicējas vīrs ar pārējiem bērniem. Šāda vienošanās tika pamatota, jo pieteicējas vīram ir lielākas iespējas sagādāt sev naudas līdzekļus viņu vēlākai izceļošanai.

[3.7] Gan pieteicēja, gan viņas vīrs piedalījušies 2015.gada janvāra protesta akcijās. Līdz ar to arī pieteicēja ir ieņēmusi aktīvu lomu pilsoniskajās aktivitātēs. Turklāt pieteicējas apdraudējums ir cieši saistīts ar viņas vīra aktivitātēm, jo viņas mājās ieradušies bruņoti policisti un draudējuši ar apcietinājumu, ja pieteicēja neatklās vīra atrašanās vietu. Policisti mēģinājuši psiholoģiski ietekmēt pieteicēju un viņas ģimeni.

[3.8] Pārvaldes secinājums par situāciju Kongo DR ir izdarīts, ignorējot pieteicējas norādītās ziņas par veiktajām vajāšanas darbībām tieši pret viņas ģimeni. Tāpat apstāklis, ka atsevišķās valsts daļās ir bīstamāks stāvoklis, neizslēdz iespējas pastāvēšanu reģionā, kur dzīvoja pieteicēja.

[4] 2016.gada 9.martā Administratīvajā rajona tiesā saņemtajos rakstveida paskaidrojumos, pārvalde pieteikumu neatzīst, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā norādītajiem argumentiem.

[5] Tiesas sēdē pieteicēja prasījumu uzturēja, pamatojoties uz pieteikumā un pieteikuma papildinājumos minētajiem argumentiem. Papildus viņa paskaidroja, ka viņas vīram ir augstākā izglītība inženierzinātnēs. Naudu viņš pelna, tirgojot kā starpnieks saldumus. Tāpat viņš studēja cilvēktiesības. Viņš ir cilvēktiesību aktīvists kopš 2006.gada. Minētās politiskās organizācijas ietvaros viņš aptaujāja aktīvus cilvēkus un iesniedza šīs anketas organizācijā, lasīja lekcijas par cilvēktiesību jautājumiem baznīcās un skolās. Pieteicējas paskaidrojumus par vīra dalību minētajā organizācijā apstiprina vīra apliecība. Pieteicēja nezina, kur tagad atrodas viņas vīrs un pārējie bērni. Ar viņu vairs nav iespējams sazināties, zvanot uz viņa mobilo. Līdz tam ar viņu bija iespējams sazināties telefoniski un vīrs pats zvanīja pieteicējai. Ar pārējiem radiem pieteicēja nekontaktējas. Pēc 2015.gada janvāra manifestācijām policija bija ieradusies uz pieteicējas mājām divas reizes. Viņas vīrs tad nebija mājās. Policija zināja viņas vīra adresi, jo pirms tam viņas vīrs bija apcietināts. Policija draudēja pieteicējai, ka apcietinās viņu, ja viņa neatklās vīra atrašanās vietu. Vēlāk policija vairākas reizes atkal ieradās pieteicējas mājās, taču laimīgās sagadīšanās dēļ pieteicēja nebija mājās, jo bija darbā. 2015.gada maija beigās vai jūnija sākumā pieteicēja mainīja dzīvesvietu, pārceļoties pie vīramātes, kas dzīvo citā Kinšasas rajonā.

Pārvaldes pārstāve tiesas sēdē pieteikumu neatzina, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā minētajiem argumentiem.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, izvērtējot procesa dalībnieku lietā sniegtos paskaidrojumus kopsakarā ar lietas apstākļiem un lietā esošajiem pierādījumiem, atzīst, ka pieteikums nav pamatots un ir noraidāms turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

[7] Izskatāmajā lietā pieteikums ir par labvēlīga administratīvā akta izdošanu - par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu. Izskatot pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, tiesai ir jāpārbauda, vai pastāv priekšnoteikumi labvēlīga administratīva akta izdošanai.

[8] Patvēruma likuma 37.panta pirmā daļa noteic, ka uz bēgļa statusu var pretendēt trešās valsts valstspiederīgais, kas, pamatoti baidoties no vajāšanas sakarā ar viņa rasi, reliģiju, tautību, piederību pie noteiktas sociālās grupas vai viņa politiskajiem uzskatiem, atrodas ārpus valsts, kuras valstspiederīgais viņš ir, un nespēj vai šādu baiļu dēļ nevēlas pieņemt savas valstspiederības valsts aizsardzību, vai bezvalstnieks, kurš, būdams ārpus savas agrākās pastāvīgās dzīvesvietas valsts, tādu pašu iemeslu dēļ nespēj vai nevēlas tajā atgriezties un uz kuru neattiecas šā likuma 45.panta nosacījumi.

Patvēruma likuma 39.panta pirmā un otrā daļa noteic, ka pārvaldes priekšnieka pilnvarota amatpersona, izvērtējot vajāšanas iemeslus, ņem vērā patvēruma meklētāja: rasi, ādas krāsu, izcelsmi vai piederību pie noteiktas etniskās grupas; reliģisko piederību, piedalīšanos oficiālos privātos vai publiskos dievkalpojumos, citas viņa reliģiskās darbības vai uzskatu paušanu, vai arī uz reliģiskiem uzskatiem pamatotu personīgu vai grupas uzvedību; valstspiederību, kas var izpausties arī kā piederība pie kādas grupas, ko nosaka kultūras, etniskā vai valodas identitāte, kopēja ģeogrāfiskā vai politiskā izcelsme vai attiecības ar citas valsts iedzīvotājiem; piederību pie noteiktas sociālās grupas, kas atbilst kādam no šādiem raksturojumiem: a) grupas dalībniekiem ir kopējas iedzimtas pazīmes vai kopēja izcelsme, ko nevar mainīt, vai viņiem ir kopējas pazīmes vai pārliecība, kas personas identitātei vai apziņai ir tik svarīga, ka personu nevar spiest no tās atteikties, un minētajai grupai attiecīgajā valstī ir īpatna identitāte, kuru apkārtējā sabiedrība uztver kā atšķirīgu, b) atkarībā no apstākļiem izcelsmes valstī par īpašu sociālo grupu tajā var uzskatīt tādu grupu, kuras galvenā kopējā pazīme ir konkrēta seksuālā orientācija; 5) politiskos uzskatus vai viedokli par šā likuma 42.pantā minētajiem iespējamiem vajātājiem un viņu politiku neatkarīgi no tā, vai patvēruma meklētājs rīkojies saskaņā ar savu viedokli. Novērtējot, vai patvēruma meklētāja bailes no vajāšanas ir pamatotas, nav būtiska viņa faktiskā rase, reliģija, valstspiederība vai piederība pie noteiktas sociālās vai politiskās grupas, kā dēļ viņš var tikt pakļauts vajāšanai, ja vien šā likuma 42.pantā norādītie vajātāji attiecina uz patvēruma meklētāju iepriekš minētās pazīmes.

Tātad, lai atzītu, ka personai ir tiesības uz bēgļa statusu, tiesai ir jākonstatē, ka persona ir trešās valsts valstspiederīgais, kurš atrodas ārpus valsts, kuras valstspiederīgais viņš ir, persona baidās no vajāšanas, kas ir saistīta ar personas rasi, reliģiju, tautību, piederību pie noteiktas sociālās grupas vai viņas politiskajiem uzskatiem, personas bailes no vajāšanas ir pamatotas, un persona nespēj vai baiļu dēļ nevēlas pieņemt savas valstspiederības valsts aizsardzību.

[9] Lietā nav strīda par to, ka pieteicēja ir trešās valsts piederīgā, kas atrodas ārpus valsts, kuras valsts piederīgā viņa ir. No lietas materiāliem secināms, ka pieteicēja pārvaldei ir uzrādījusi derīgus personu apliecinošus dokumentus, līdz ar to pieteicējas identitāte ir uzskatāma par pierādītu.

Uz pieteicēju nav attiecināms neviens no Patvēruma likuma 45.panta nosacījumiem, līdz ar to šo apstākļu padziļināta izpēte nav nepieciešama

[10] Vajāšanas jēdziens ir skaidrots Patvēruma likuma 38.pantā. No minētā likuma panta pirmās daļas izriet, ka par vajāšanu atzīstamas: 1)

darbības, kas sava rakstura vai biežuma dēļ ir pietiekami smagas, lai radītu smagu cilvēka pamattiesību pārkāpumu; 2) vairākas darbības, arī cilvēktiesību pārkāpumu kopums, kas ir pietiekami smags, lai ietekmētu indivīdu šā panta pirmās daļas 1.punktā minētajam veidam līdzīgā veidā. No Patvēruma likuma 38.panta otrās daļas izriet, ka šā panta pirmajā daļā minētās darbības var būt: 1) fiziska vai garīga vardarbība, ieskaitot seksuālu vardarbību; 2) tiesiski un administratīvi pasākumi vai arī policijas vai tiesu iestāžu pasākumi, kas paši par sevi ir diskriminējoši vai tiek īstenoti diskriminējošā veidā; 3) nesamērīga vai diskriminējoša apsūdzība vai nesamērīgs vai diskriminējošs sods; 4) juridiskas pārsūdzības atteikums, kura rezultātā tiek piespriests nesamērīgs vai diskriminējošs sods; 5) apsūdzība vai sods par atteikšanos pildīt militāro dienestu konflikta laikā, ja militārā dienesta pildīšana ietvertu noziegumu vai tādas darbības, uz kurām attiecas šā likuma 45.panta pirmās daļas 3., 4. un 5.punkts; 6) darbības, kas īpaši vērstas pret dzimumu vai pret nepilngadīgām personām.

[11] Tiesa izvērtējot lietā esošos materiālus, konstatē, ka pieteicēja norādīja uz savām politiskajām aktivitātēm.

Kā norādīts Apvienoto Nāciju Organizācijas (turpmāk – ANO) Augstā komisāra bēgļu jautājumos sniegtajā skaidrojumā, fakts, ka personas politiskie uzskati atšķiras no valdības uzskatiem, pats par sevi vēl nav iemesls, lai pieprasītu bēgļa statusu, prasītājam jāpierāda, ka viņam šādu uzskatu dēļ ir bail no vajāšanas. Tādā gadījumā prasītājam vajadzētu būt tādiem uzskatiem, kas nav pieņemami valdībai, jo tie kritizētu tās politiku un metodes. Tas nozīmētu arī to, ka prasītāja uzskati kļuvuši zināmi varas iestādēm vai arī tās šādus uzskatus viņam piedēvē. Skolotāja vai rakstnieka politiskie uzskati var būt vieglāk pamanāmi, nekā tādas personas uzskati, kuras darbs nav saistīts ar plašu publiku. Jāņem vērā arī prasītāja uzskatu relatīvais nozīmīgums vai noturība — cik nu to var secināt no visiem lietas apstākļiem *(sk. Handbook on Procedures and Criteria for Determining Refugee Status // UNHCR, Geneva, December 2011, para. 80.; http://www.unhcr.org/refworld/pdfid/4f33c8d92.pdf)*.

Vērtējot pieteicējas sniegto informāciju par pieteicējas politiskajām aktivitātēm, tiesa no lietā esošajiem materiāliem secina, ka pieteicēja nav bijusi nevienas politiskās partijas locekle, vai arī aktīvi paudusi savu politisko nostāju, par šādām aktivitātēm pieteicēja nav norādījusi sākotnējās aptaujas anketā un pārrunās, bet gan tikai pieteikuma papildinājumos, līdz ar to kritiski vērtējams apstāklis, ka pieteicēja būtu bijusi politiski aktīva. Turklāt viņa nenorādīja un no lietas materiāliem neizriet, ka pieteicēja būtu tikusi vajāta tieši viņas politisko aktivitāšu dēļ. Tas neizriet arī no viņas tiesas sēdē sniegtajiem paskaidrojumiem. Tiesa neapšauba faktu, ka pieteicējai varētu būt atšķirīgi uzskati no pozīcijas partijas, taču tas, ka pieteicēja piedalījusies 2015.gada janvāra protestos, neapliecina pieteicējas politisko pārliecību, jo nereti masu demonstrācijās personas piedalās pat neapzinoties demonstrācijas mērķi. Tiesa ņem vērā apstākli, ka pieteicēja nav iesniegusi citus pierādījumus, kas apstiprinātu viņas aktivitāti paužot savu politisko nostāju.

[12] Tāpat pieteicēja norādījusi, ka baidās no valsts varas pārstāvjiem, kas izseko pieteicējas vīru tāpat kā citus opozicionārus un cilvēktiesību aktīvistus, kā arī draudēja viņai ar apcietinājumu, ja viņa neatklās vīra atrašanās vietu. Pieteicēja ir norādījusi, ka viņas vīrs ir organizācijas „To balss, kuriem balss nav", kas ir politiskās un cilvēktiesību organizācijas *CE.PRO.D.H.E.C-CONGO* sastāvdaļa, biedrs.

[12.1] Pieteicēja ir iesniegusi tiesā pieteicējas vīra apliecības kopiju, kas, viņasprāt, apliecina vīra piederību minētajai organizācijai. Tajā ir norādīts viņas vīra vārds, fotoattēls, amats, proti, anketu biroja atašejs, un tajā ir uzraksti „caurlaide" un „darbinieka karte". Tajā nav norādes uz pieteicējas norādīto organizāciju „To balss, kuriem balss nav", bet ir vienīgi norāde uz *CE.PRO.D.H.E.C-CONGO*. No publiski pieejamās informācijas internetā izriet, ka organizācija „To balss, kuriem balss nav" ietilpst lielākā nevalstiskā organizācijā L'Union interafricaine des droits de l'homme (UIDH) *(https://fr.wikipedia.org/wiki/Voix_des_sans-voix)*, nevis *CE.PRO.D.H.E.C-CONGO*. CE.PRO.D.H.E.C-CONGO mājas lapā internetā *(http://ceprodheccongo.blogspot.com/)* nav ziņu par tās saistību ar organizāciju „To balss, kuriem balss nav" un organizāciju L'Union interafricaine des droits de l'homme (UIDH).

Ņemot vērā minēto, tiesa konstatē, ka pieteicējas iesniegtā apliecības kopija varētu apliecināt vienīgi viņas vīra statusu organizācijā CE.PRO.D.H.E.C-CONGO, kas ir pretrunā ar viņas norādītajām ziņām par viņa dalību organizācijā „To balss, kuriem balss nav". Tas liecina par to, ka pieteicējas sniegtās ziņas par vīra politiskajām aktivitātēm ir pretrunīgas. Turklāt pieteicēja nav iesniegusi šo apliecību pārvaldē pirms pārsūdzētā lēmuma pieņemšanas. Tas mazina šīs apliecības kopijas kā pierādījuma par pieteicējas vīra politiskajām aktivitātēm ticamību.

[12.2] Līdz tiesas sēdei, aprakstot vajāšanas situāciju, pieteicēja minējusi policijas ierašanos pieteicējas mājās neilgi pēc 2015.gada janvārī notikušajām manifestācijām divas reizes, savukārt tiesas sēdē viņa paskaidroja, ka policija ieradās pie viņas uz mājām vairākas reizes līdz pat pieteicējas pārvākšanās datumam pie vīramātes. Pieteicēja paskaidroja, ka pārējās reizēs pieteicēja atradās savā darbavietā. Līdz ar to pieteicējas sniegtā informācijas ir pretrunīga.

[12.3] No publiski pieejamās informācijas secināms, ka 2015.gada janvārī notikušo manifestāciju, kas vērsta pret iespējamo izmaiņu veikšanu valsts konstitūcijā, lai pagarinātu prezidenta Kabilas mandātu, vairāki aktīvākie protestu dalībnieki un opozīcijas līderi tikuši aizturēti, daži no viņiem vēlāk tika notiesāti ar brīvības atņemšanas sodu *(sk.https://www.hrw.org/news/2015/01/24/dr-congo-deadly-crackdown-protests)*.

Ņemot vērā, ka pieteicējas vīrs ir ierindas biedrs cilvēktiesību organizācijā un nav organizējis aktivitātes pret pastāvošo valsts iekārtu, tiesa kritiski vērtē pieteicējas apgalvojumus, ka policija būtu ieinteresēta pieteicējas vīra meklēšanā. Tāpat pretrunīgi vērtējams apstāklis, ka pieteicējas vīrs slēpās un policija viņu nav atradusi, ņemot vērā, ka valdības spēki nepārmeklēja pieteicējas vīramātes mājas, kur dzīvoja pieteicējas ģimene pēc pārvākšanās.

Tā kā tiesa kritiski vērtē faktu, ka pieteicējas vīrs būtu aktīvs minētās organizācijas biedrs, tiesai nav pamata secināt, ka pieteicēja tādējādi tiktu vajāta, proti, ka valdošā vara un tai piederīgās personas vajātu pieteicēju viņas vai viņas vīra politisko uzskatu un politisko aktivitāšu dēļ. Lietā, izņemot pieteicējas paskaidrojumu, par to, ka viņu un viņas vīru bija meklējusi policija, nav citu pierādījumu, ka pieteicēja vispār tikusi vajāta. Proti, pieteicējas norāde par to, ka uz viņas mājām atnākusi policija, kas izteikusi draudus un meklējusi pieteicējas vīru, neapliecina, ka pieteicēja vai viņas vīrs būtu vajāts savu politisko uzskatu vai aktivitāšu dēļ.

Jebkurā gadījumā tiesas ieskatā kritiski vērtējams apstāklis par izteikto draudu līmeni, ja tādi vispār ir bijuši, jo pieteicēja no valsts ir izceļojusi pusgadu pēc izteiktajiem draudiem. Lai gan pieteicēja ir norādījusi uz finansiālām grūtībām, kas kavējušas izceļošanu no valsts, tiesa apšauba šādu pamatojumu, jo persona, kurai pastāv reāls dzīvības vai veselības apdraudējums, pēc iespējas ātrāk centīsies rast drošu patvērumu, negaidot, kad uzlabosies apstākļi, tas ir, tiks sakrāta nauda izceļošanai. Tiesa arī ņem vērā apstākli, ka laika periodā no 2015.gada janvāra līdz pieteicējas izceļošanas dienai, viņa atkārtotus draudus vai jebkādas citas darbības no valdības spēkiem nav saņēmusi par savām vai vīra politiskajām aktivitātēm, kā arī bez problēmām ir nokārtojusi sev un savai meitai pasi, līdz ar to secināms, ka pret pieteicēju vērstais apdraudējuma līmenis ir minimāls.

[12.4] Ņemot vērā minēto, tiesa secina, ka pieteicējas bailes no vajāšanas nav pamatotas. Līdz ar to nav konstatējams vajāšanas fakts, un tiesa secina, ka nav izpildījušies priekšnoteikumi bēgļa statusa piešķiršanai. Līdz ar to pieteikums daļā par bēgļa statusa piešķiršanu ir noraidāms.

[13] Pieteicēja ir lūgusi arī piešķirt viņai un viņas nepilngadīgajai meitai alternatīvo statusu, līdz ar to tiesai ir jāizvērtē, vai pastāv priekšnoteikumi šāda statusa piešķiršanai.

Atbilstoši Patvēruma likuma 40.panta pirmajai daļai uz alternatīvo statusu var pretendēt trešās valsts valstspiederīgais vai bezvalstnieks, kuram nevar piešķirt bēgļa statusu saskaņā ar šā likuma 37.panta pirmo daļu un uz kuru neattiecas šā likuma 46.panta nosacījumi, ja ir pamats uzskatīt, ka viņš

pēc atgriešanās savā izcelsmes valstī varētu tikt pakļauts smagam kaitējumam un šā iemesla dēļ nespēj vai nevēlas pieņemt minētās valsts aizsardzību.

Tātad, lai atzītu, ka personai ir tiesības uz alternatīvo statusu, tiesai ir jākonstatē, ka: persona ir trešās valsts valstspiederīgais vai bezvalstnieks, kuram nevar piešķirt bēgļa statusu saskaņā ar Patvēruma likuma 37.panta pirmo daļu; uz šo personu neattiecas Patvēruma likuma 46.panta nosacījumi; ir pamats uzskatīt, ka šī persona pēc atgriešanās savā izcelsmes valstī varētu tikt pakļauta smagam kaitējumam un šā iemesla dēļ nespēj vai nevēlas pieņemt minētās valsts aizsardzību.

[14] Patvēruma likuma 46.pants nosaka, ka alternatīvo statusu nepiešķir, ja pastāv vismaz viens no šādiem nosacījumiem:

1) persona izdarījusi starptautiskajos dokumentos definētu noziegumu pret mieru, kara noziegumu vai noziegumu pret cilvēci;

2) persona izdarījusi noziegumu, kas saskaņā ar Latvijas Republikas likumu atzīstams par smagu vai sevišķi smagu noziegumu;

3) persona veikusi darbības, kas vērstas pret Apvienoto Nāciju Organizācijas mērķiem un principiem;

4) ir pamats uzskatīt, ka persona rada draudus valsts drošībai vai sabiedriskajai kārtībai un drošībai;

5) persona pirms ierašanās Latvijas Republikā izdarījusi noziegumu, par kuru tai būtu piemērojama brīvības atņemšana, ja tas būtu izdarīts Latvijas Republikā, un atstājusi savu izcelsmes valsti vienīgi tādēļ, lai izvairītos no soda par šo noziegumu.

Šā panta pirmās daļas 1., 2., 3. un 4.punktu piemēro arī personām, kas kūda uz minētajiem noziegumiem vai darbībām vai citādi piedalās minēto noziegumu vai darbību izdarīšanā vai sekmēšanā.

[15] Tiesai ir jāpārbauda arī tas, vai ir pamats uzskatīt, ka pieteicēja vai viņas nepilngadīgā meita pēc atgriešanās savā izcelsmes valstī varētu tikt pakļautas smagam kaitējumam un šā iemesla dēļ nespēj vai nevēlas pieņemt minētās valsts aizsardzību.

Patvēruma likuma 41.pants skaidro, ka smags kaitējums šā likuma izpratnē ir: nāves soda piespriešana patvēruma meklētājam vai tā izpilde; patvēruma meklētāja spīdzināšana, necilvēcīga vai pazemojoša attieksme pret viņu vai viņa necilvēcīga vai pazemojoša sodīšana; smagi un individuāli draudi civiliedzīvotāja dzīvībai vai veselībai plaši izplatītas vardarbības dēļ starptautisku vai iekšēju bruņotu konfliktu gadījumā.

[16] Izvērtējot, vai pieteicēja, atgriežoties Kongo DR, varētu tikt pakļauta necilvēcīgai attieksmei un smagam dzīvības vai veselības apdraudējumam plaši izplatītas vardarbības starptautisku vai iekšēju bruņotu konfliktu dēļ, tiesa ņem vērā, ka no publiski pieejamās informācijas par pieteicējas izcelsmes valsti konstatējams, ka Kongo DR daudzus gadus norisinās civilie nemieri un konflikti. Politiskā nestabilitāte novedusi pie neparedzamas drošības situācijas lielākajā daļā valsts. 2013.gada 30.decembrī notikušajās protestētāju un Kongo policijas un militāro spēku sadursmēs dzīvību zaudēja vairāk nekā 100 cilvēku. Sadursmes atkal izcēlās 2015.gada janvārī, kad notika protests pret pašreizējā prezidenta iespējamu palikšanu prezidenta amatā pēc konstitūcijā noteiktā maksimālā divu termiņu prezidentūras laika. Šajās sadursmēs tika nogalināti vairāk nekā 30 cilvēku un izlaupīti vairāki ārzemju uzņēmumi *(sk.http://www.state.gov/e/eb/rls/othr/ics/2015/241522.htm)*.

Kopš 2015.gada valstī ir novērojami protesti un demonstrācijas saistībā ar prezidenta Kabilas prezidentūras termiņa pagarināšanu. Tā piemēram, 2015.gada 15.martā drošības spēki jauniešu konferences laikā iebruka konferences norises telpās un arestēja 27 aktīvistus. 15.septembrī Kinšasā notiekošajam miermīlīgajam opozīcijas mītiņam uzbruka nenoskaidroti uzbrucēji, taču policija nespēja uzbrukumu novērst *(sk.http://www.refworld.org/country,,,,COD,,56d05b60e,0.html)*. Tomēr ne visas protesta akcijas norisinās vardarbīgi, tā 2016.gada 16.februārī notika ģenerālstreiks, kas bija vērsts pret 2016.gada novembrī paredzēto prezidenta un parlamenta vēlēšanu atlikšanu tehnisku iemeslu dēļ, kā rezultātā tiks pagarināts pašreizējā prezidenta D.Kabilas prezidentūras laiks, kas beidzas decembrī. Streiks norisinājās mierīgi, nepāraugot nekārtībās. *(sk.http://www.refworld.org/cgi-bin/texis/vtx/rwmain?page=search&docid=56e7d5604&skip=0&query=udps&coi=COD&searchin=title&sort=date)*.

Kongo DR austrumu daļā drošības situācija joprojām ir nepastāvīga. Neraugoties uz parakstīto miera līgumu un pārejas valdības izveidi 2013.gadā, vājā pārvaldība kopsakarā ar izplatīto korupciju un likumu vadības trūkumu, veicina bruņoto grupējumu vardarbības turpināšanos pret civiliedzīvotājiem. Vismaz 70 bruņoti grupējumi darbojas Kongo DR austrumu daļā. Neraugoties uz 19 tūkstošiem ANO miera uzturētāju, joprojām spēcīgākie kareivīgie grupējumi reģionā turpina terorizēt kopienas un kontrolēt Kongo DR valdības vājāk aizsargātās valsts teritorijas. Kongo DR bruņoto spēku un ANO miera uzturēšanas spēku nespēja pasargāt civiliedzīvotājus, noved pie augsta nogalināto personu skaita un masu iekšējās pārvietošanas *(sk.http://www.cfr.org/global/global-conflict-tracker/p32137#!/conflict/violence-in-the-democratic-republic-of-congo; http://www.refworld.org/cgi-bin/texis/vtx/rwmain?page=search&docid=56af092b4&skip=0&query=idp&coi=COD&searchin=title&sort=date)*.

No pieejamās informācijas konstatējams, ka ik pa laikam norisinās vardarbīgas demonstrācijas, laupīšanas un vispārēji nemieri Gomā, Bukavu, Mbandakā, Lubumbaši un Bas-Kongo pilsētās, kas atrodas Kongo DR austrumu daļā *(sk.https://www.gov.uk/foreign-travel-advice/democratic-republic-of-congo)*.

Kopumā tiesa secina, ka situācija visā valsts teritorijā salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem, nav būtiski mainījusies un ir saglabājušās tās pašas problēmas, kas bija novērojamas pirms vairākiem gadiem. Valstī ir novērojami protesti un demonstrācijas, taču tas izskaidrojams ar gada nogalē gaidāmajām vēlēšanām. Līdz ar to tiesa secina, ka Kongo DR nenorisinās plaši bruņoti konflikti un vispārēja vardarbība.

Tiesai no starptautiskajiem avotiem par Kongo DR nav pamata atzīt, ka pieteicēja un viņas meita, ja viņas atgrieztos izcelsmes valstī, varētu tikt pakļautas necilvēcīgai attieksmei un smagam dzīvības vai veselības apdraudējumam plaši izplatītas vardarbības vai bruņotu konfliktu dēļ. Tiesas ieskatā apstāklis, ka vardarbības uzliesmojumi joprojām ir novērojami atsevišķās valsts teritorijās, nevar būt pietiekams pamats, lai secinātu, ka pieteicējas un viņas meitas atgriešanās izcelsmes valstī varētu radīt viņām smagu un individuālu dzīvības vai veselības apdraudējumu. Turklāt pieteicēja ir norādījusi, ka viņa pirms izceļošanas no valsts kopā ar bērniem ir mitinājusies Kinšasā, kas atrodas valsts rietumos, kur nav novērojami bruņoti konflikti kā tas ir Kongo DR austrumu daļā.

Ņemot vērā minēto, tiesa secina, ka pieteicējai un viņas meitai nav pamata piešķirt alternatīvo statusu. Līdz ar to pieteikums arī šajā daļā ir noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīva procesa likuma 246.-251.pantu, 254.pantu un Patvēruma likuma 49.panta sesto daļu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt /pers. A/pieteikumu par pienākuma uzlikšanu Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Patvēruma lietu nodaļai izdot labvēlīgu administratīvu

aktu par bēgļa vai alternatīvā statusa piešķiršanu /pers. A/un viņas nepilngadīgajai meitai /pers. C/.

Spriedums ir galīgs un nav pārsūdzams.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese M.Romanova

Tiesnese L.Biksiniece-Martinova

Tiesnese A.Juškeviča